

Infektio- ja sairaalahygieniayksikkö

Versio: 1
Päivämäärä: 30.3.2023

B-hepatiitti

Kuvaus: Potilasohje B-hepatiittiviruksen kantajalle

Tartunta

B-hepatiittivirus aiheuttaa maksatulehduksen. Virus leviää **veren** välityksellä (haavat, neulat), **suojaamattoman seksin** yhteydessä ja **äidistä vastasyntyneeseen**. Veren lisäksi muutkin elimistön eritteet (sylki, virtsa, kyynelneste, siemenneste, emätinerite, äidinmaito) voivat tartuttaa, mutta tartunnan mahdollisuus on huomattavasti vähäisempi kuin veren kyseessä ollessa. Tartuntaan riittää niin pieni määrä verta, että sitä ei näy. B-hepatiitti ei tartu tavanomaisessa kanssakäymisessä. B-hepatiittirokotussarja (3 pistosta) ehkäisee tartunnan. B-hepatiittivirusta kantavan äidin vastasyntynyt lapsi rokotetaan heti synnyttyään.

Oireet ja myöhäiskomplikaatiot

B-hepatiitin alkuvaihe voi olla oireeton. Alle puolet tartunnan saaneista sairastuu 1–6 kuukauden kuluttua vatsaoireisiin ja iho muuttuu keltaiseksi ("keltatauti"). Noin 5 % kaikista tartunnan saaneista jää B-hepatiittiviruksen pitkäaikaisiksi kantajiksi (HBsAg+). Kantaja tuntee itsensä täysin terveeksi, mutta hänen elimistössään on B-hepatiittiviruksia, ja hän on tartuttava. Osalle kantajista kehittyy vuosien tai vuosikymmenien kuluessa maksakirroosi ja pienelle osalle maksasyöpä. Runsas alkoholin käyttö lisää maksavaurion vaaraa. Kaikilta B-hepatiittipotilailta on syytä tutkia myös C-hepatiitin ja HIV-infektion mahdollisuus.

Veritartuntojen ehkäisy

- Pyri välttämään haavoja, naarmuja ja pistovammoja.
- Puhdista ja peitä siteellä pienetkin haavat.
- Pakkaa haava- ja kuukautissiteet erilliseen muovipussiin ennen kuin laitat ne roskiin.
- Jos vaate on verinen, käytä esipesuohjelmaa. Jatka konepesua materiaalin suosituksen mukaisessa lämpötilassa. Jos konepesu ei ole mahdollista, liota verinen pyykki kylmässä vedessä ennen käsinpesua.
- Jos toinen henkilö käsittelee verelläsi tahriutunutta materiaalia, hänen tulee käyttää kertakäyttöisiä käsineitä (käsipyykkiä pestessä talouskäsineitä).
- Älä lainaa muille/muilta hammasharjaa, hiusharjaa, kampaa, parranajovälineitä, ompeluvälineitä tai muita välineitä, joista voi syntyä iho- tai limakalvovaurioita.
- Älä anna leikata hiuksiasi tai partaasi partaveitsellä.
- Ilmoita hoitavalle lääkärillesi, hammaslääkärille ja hoitajallesi B-hepatiitista. Henkilökunnalla on vaitiolovelvollisuus.
- Älä luovuta verta, maitoa, siemennestettä, kudoksia tai elimiä.
- Samassa taloudessa asuvat ja vakituiset seksipartnerit saavat ilmaisen rokotuksen terveystieteiden keskuksessa.

Infektio- ja sairaalahygieniayksikkö

Versio: 1
Päivämäärä: 30.3.2023

Sukupuolitautitartuntojen ehkäisy

- Käytä kondomia kaikissa seksisuhteissa. Jos vakituinen seksikumppanisi on jo rokotettu B-hepatiittia vastaan eikä kummallakaan teistä ole muita sukupuoli-
teitse tarttuvia tauteja, ei kondomia tarvitse käyttää.

Selvitä yhteistyössä lääkärisi kanssa ketkä muut henkilöt ovat voineet saada tartunnan. Neuvo heitä viipymättä menemään oman asuinkuntansa terveyskeskukseen tutkimuksiin, neuvontaan ja rokotuksiin. Oma lääkärisi tai terveyskeskuksen tartuntataudeista vastaava lääkäri voivat tarvittaessa huolehtia yhteydenotosta, jos haluat, ettei oma henkilöllisyytesi paljastu muille kuin omalle lääkärillesi.

Akuuttia B-hepatiittia sairastavien ja B-hepatiitin kantajien lähikontaktit (vakituiset seksikumppanit, vastasyntyneet lapset, samassa taloudessa asuvat henkilöt) ja eräät muut riskiryhmät saavat B-hepatiittirokotukset ilmaiseksi. Erityisen tärkeää on rokottaa tartunnan saaneiden isien ja äitien lapset heti syntymän jälkeen.

B-hepatiitin hoito ja seuranta

- B-hepatiitti tarttuu edellä kuvatuissa tilanteissa. Suojaa muut ihmiset tartunnalta.
- Tavallisessa kanssa käymisessä B-hepatiitti ei tartu. Voit jatkaa sekä koulussa että töissä käyntiä normaalisti.
- Vältä alkoholia, maksalle haitallisia lääkkeitä ja luontaistuotteita.
- Käy säännöllisesti lääkärintarkastuksissa maksan toiminnan seuraamiseksi.
- Lääkehoidon tarve arvioidaan yksilöllisesti.

Jos käytät huumeita

- Hakeudu hoitoon huumeiden käytön lopettamiseksi.
- Jos et pysty lopettamaan pistettävien huumeiden käyttöä,
  1. **Käytä aina henkilökohtaisia puhtaita välineitä**
  2. Pakkaa käytetyt välineet huolellisesti ennen kuin hävität ne, ettei niistä aiheudu vaaraa muille.